KNO operatieprogramma kinderen (Heerenveen)

Begrijpelijke voorlichting met animatievideo's
Dit is de papieren versie van digitale voorlichting met animatievideo's.
Scan de QR-code met de camera van een telefoon, klik op de link en bekijk de voorlichting.

KNO-operatieprogramma kinderen

Uw kind wordt binnenkort verwacht op de kinder- en jeugdafdeling (1B). In dit programma worden meerdere kinderen geholpen door de KNO-arts. Het programma start om 8.00 uur (het kan zijn dat u eerder wordt opgeroepen) en tussen 12.00 en 14.00 uur gaan de meeste kinderen weer naar huis. Achter in de folder in de bijlage vindt u specifieke informatie over de keel- en/of neusamandelen en buisjes.

Hier leest u meer over:

- Het planbureau
- Preoperatieve screening
- Bezoek aan de kinder- en jeugdafdeling
- Een operatie: hoe gaat dat?
- WGBO
- Nuchterbeleid
- De opname
- Pijn
- Eten en drinken
- Weer naar huis
- Bijlage 1: Wat zijn amandelen?
- Bijlage 2: Het oor en hoe het werkt

Het planbureau

Op het planbureau worden operaties gepland. Na het bezoek aan de specialist wordt uw kind op de lijst gezet voor een operatie. Er wordt gewerkt met twee lijsten; een spoedlijst en een wachtlijst. De volgorde van operaties wordt bepaald door datum van aanmelding en de wachtlijst van de betreffende specialist. De volgorde van het programma hangt af van de ingreep en de leeftijd van uw kind. De volgorde van opname is: 1. verwijderen keelamandel, 2. verwijderen neusamandel, 3. kinderen die buisjes krijgen en kinderen met een andere ingreep. Dit gaat op leeftijd van jong naar oud.

Wat kan het planbureau voor u betekenen?

Het planbureau houdt spreekuur zodat u vragen kunt stellen over de operatiedatum. Redenen om te bellen kunnen zijn:

- De klachten van uw kind zijn verergerd na het bezoek aan de KNO-arts.
- De operatie van uw kind kan niet doorgaan door bijvoorbeeld ziekte (dit kan ook buiten het spreekuur om).
- U gaat op vakantie en wilt de vakantiedata doorgeven.
- U wilt weten wanneer de operatie van uw kind gepland staat in verband met uw werk, school of andere omstandigheden.

Het spreekuur heeft geen invloed op de operatiedatum, vaak bellen houdt niet in dat u sneller aan de beurt bent voor een operatiedatum. Het planbureau is dagelijks bereikbaar van 9.30 – 11.30 uur en van 13.30 – 15.00 uur via telefoonnummer 0513 – 685 229.

Preoperatieve screening

Als er besloten is dat uw kind wordt geopereerd, ontvangt u via www.mijnfrisiusmc.nl (http://www.mijnfrisiusmc.nl) een digitale gezondheidsvragenlijst die u thuis alvast moet invullen en terugsturen. Afhankelijk van de ingevulde vragenlijst plannen de medewerkers van de preoperatieve screening een telefonische afspraak of een fysieke afspraak met u in. In dat laatste geval komt u met uw kind bij ons in het ziekenhuis.

Operaties bij kinderen gebeuren meestal onder narcose. Dit wordt ook wel ‘algehele anesthesie’ genoemd. Hier leest u over de voorbereiding van uw kind op de narcose, het toedienen van de narcose en de pijnbestrijding na de operatie.

Om narcose te kunnen geven wil de anesthesioloog alles weten over de gezondheid van uw kind en de medicijnen die hij/zij gebruikt. Als uw kind eerder onder narcose is geweest, wil de anesthesioloog graag weten wat de ervaringen zijn. Ook wil hij weten of uw kind allergisch of overgevoelig is voor bepaalde stoffen zoals antibiotica, latex, pleisters etc. Met gegevens over lengte en gewicht wordt de

dosering van de medicijnen bepaald die nodig zijn voor de narcose. Tijdens het gesprek met de anesthesioloog of anesthesiemedewerker wordt de anesthesietechniek besproken.

Kapje

Door in een kapje te ademen krijgen de kinderen anesthesiedamp binnen en vallen ze snel in slaap. Bij het in slaap vallen kunnen er ongecontroleerde bewegingen optreden. Als uw kind slaapt gaat u met de medisch pedagogisch zorgverlener mee die u vervolgens aanwijst waar u kunt wachten.

Prikje

Bij een prikje krijgen kinderen één uur voor de operatie een pleister op de hand met een verdovende zalf. Daarna krijgen ze op de operatieafdeling een infuusnaaldje, waardoor het slaapmiddel wordt toegediend. Kinderen tot 30 kilo en tot 10 jaar komen in aanmerking voor het programma en zij gaan in principe (tenzij anders geïndiceerd) met een kapje onder narcose.

Bezoek aan de kinder- en jeugdafdeling

Als u met uw kind meer informatie wilt over de gang van zaken op de afdeling of een indruk wilt krijgen dan bent u van harte welkom om een bezoekje te brengen aan de kinder-jeugdafdeling. Maak hiervoor een afspraak via telefoon 0513 – 685 834.

Een operatie

Hoe gaat dat?

Wij leggen u en uw kind graag uit aan de hand van een fotoboek en attributen hoe de operatie en alles hieromheen verloopt. Het is belangrijk dat u en uw kind weten wat er gaat gebeuren, zodat het bezoek aan het ziekenhuis minder spannend is. Op onze website staan een paar filmpjes die u van tevoren met uw kind kunt bekijken. Kindergeneeskunde › Frisius MC (https://www.frisiusmc.nl/afdelingen/kindergeneeskunde#tab-frisius-mc-heerenveen)

WGBO

De wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) schrijft voor dat een medisch onderzoek en een medische behandeling alleen mogen worden uitgevoerd als de patiënt daarvoor toestemming heeft gegeven. Een patiënt kan moeilijk beslissen of hij al dan niet toestemming voor een onderzoek of behandeling zal geven als hij niet weet waar het om gaat. Om die reden legt de wet de behandelaar de verplichting op ervoor te zorgen, dat de patiënt alle informatie krijgt die hij nodig heeft om een beslissing te kunnen nemen. Meer informatie hierover kunt u vinden op: https://www.dwangindezorg.nl/rechten/wetten/wgbo (https://www.dwangindezorg.nl/rechten/wetten/wgbo)

Kinderen tot 12 jaar

Voor een onderzoek of behandeling van een kind jonger dan 12 jaar is toestemming van de ouders/voogden vereist. Het kind hoeft zelf geen toestemming te geven, maar heeft wel recht op informatie. De hulpverlener moet de inhoud van de informatie en de wijze waarop hij deze geeft, afstemmen op het bevattingsvermogen van het kind.

Nuchterbeleid

Voor algehele anesthesie is het noodzakelijk dat uw kind nuchter is. Het is van groot belang dat de maag tijdens de operatie leeg is, anders bestaat de kans dat er maaginhoud in de longen komt. Dit kan een ernstige longontsteking veroorzaken. Om deze ernstige complicatie te voorkomen moet uw kind voor de operatie nuchter zijn. Mocht dit niet het geval zijn, dan kan de operatie niet doorgaan en wordt deze uitgesteld.

Zuigelingen

- Tot 3 uren voor opnametijd baby(oplos)melk.
- Tot 2 uren voor opnametijd borstvoeding.
- Tot 0 uur voor operatie: tot het moment van vertrek naar het OK-centrum mag het kind elk uur 10 ml/kg met een maximum van 100 ml helder vloeibare dranken al of niet met toegevoegde suikers. Heldere dranken zijn vloeistoffen waar u doorheen kunt kijken zoals water, thee met/zonder suiker, limonade, appelsap.

Kinderen tot en met 14 jaar

- Tot 5 uren voor opnametijd mag uw kind 1 beschuit of 1 cracker met jam
  nuttigen.

- Indien uw kind sondevoeding gebruikt dan dit ook 5 uren voor opnametijd stoppen.
- Tot 0 uur voor operatie: tot het moment van vertrek naar het OK-centrum mag het kind elk uur 10 ml/kg met een maximum van 100 ml helder vloeibare dranken al of niet met toegevoegde suikers. Heldere dranken zijn vloeistoffen waar u door heen kunt kijken zoals water, thee met/zonder suiker, limonade, appelsap. Geen koolzuurhoudende frisdranken of alcoholhoudende dranken.

Bij opname regelt de verpleegkundige op de afdeling de hoeveelheid drinken die uw kind mag hebben tot het moment van vertrek naar OK.

De opname

Wat neemt uw kind mee:

- Setje schone kleding
- Slippers/pantoffels
- Knuffel/speelgoed
- Eigen medicatie (in overleg met de anesthesie)
- Pyjama of nachthemd (geen onesie/jumpsuit in verband met eventuele toediening van een zetpil op de OK)
- Haarelastiekje (lange haren vastbinden in verband met narcosekap.)
- Luier of pamperbroekje

U wordt met uw kind op de aangegeven datum en tijd op de kinder- jeugdafdeling (1B) van het ziekenhuis verwacht. U meldt zich bij de balie van 1B (route 46). U wordt dan naar de (speel)kamer gebracht. De verpleegkundige komt bij u en neemt uw kind op. Zorg ervoor dat eventuele sieraden en nagellak van uw kind voor de operatie worden verwijderd. Ook de ouder die meegaat met de narcose moet de sieraden afdoen.

Voor de ingreep

Uw kind wordt eerst getemperatuurd (oorthermometer/rectaal) en voorbereid door middel van een fotoboekje. Dan krijgt uw kind 1 of 2 paracetamol zetpillen ter voorbereiding op de operatie. Deze mag u uw kind zelf geven. Uw kind krijgt een armbandje om, met de naam erop. Hierna mag u uw kind uitkleden en mag het de eigen pyjama aantrekken.

Mee naar de operatieafdeling

Als uw kind aan de beurt is, dan wordt u opgehaald met het bed om met uw kind naar de OK te gaan. Er mag één van de ouder(s)/verzorger(s) mee naar binnen in de OK. U krijgt een schort, muts en sloffen aan en wacht vervolgens voordat u de OK binnen gaat. Als uw kind onder narcose is, wordt u begeleid naar een plek waar u kunt wachten. De medisch pedagogisch zorgverlener begeleidt u wanneer u weer naar uw kind mag gaan en ook wanneer u met uw kind weer naar de kinder- en jeugdafdeling wordt gebracht.

Na de operatie

Als uw kind terug is op de kinder- en jeugdafdeling is hij of zij vaak onrustig en huilerig. Dit is nog een nawerking van de narcose en duurt maar kort. Als bij uw kind de neus en of keelamandelen zijn verwijderd moet uw kind, nadat het wakker is geworden, drinken. Dit hoeven alleen maar slokjes te zijn. Het slikken is pijnlijk, misschien wil uw kind niet drinken maar het is belangrijk dat het wel gebeurt in verband met eventuele nabloedingen. Geef vervolgens regelmatig nog wat slokjes te drinken. Als uw kind voor buisjes komt mag het na de operatie gewoon eten en drinken.

Pijn

Pijn kan er voor zorgen dat u minder snel geneest. Daarom hebben de medisch specialisten en de kinderverpleegkundigen afspraken gemaakt over de behandeling van pijn. Vraag hiernaar bij de medisch specialist of kinderverpleegkundige.

Eten en drinken

Wanneer uw kind mag eten en drinken, wordt dit verstrekt door de afdeling. De voorzieningen voor uzelf neemt u zelf mee. Het restaurant is open vanaf half 12 tot half 2, u kunt hier met de pinpas betalen. Ook kunt u beneden in de hal iets halen. Op de afdeling is koffie en thee.

Het is belangrijk dat uzelf op de ochtend van de ingreep wel ontbijt. De kans is aanwezig dat u wanneer u ook nuchter bent, onwel kunt worden. Het is handig om dit buiten het gezichtsveld te doen van uw kind: uw kind moet nuchter zijn voor de ingreep!

Weer naar huis

Wanneer u met uw kind naar huis mag hangt af van welke ingreep er heeft plaatsgevonden. Alleen kinderen jonger dan 2 jaar, waarbij de keelamandelen zijn verwijderd moeten een nachtje in het ziekenhuis blijven. Uiteraard kunt als ouder dan bij uw kind blijven slapen. Een dagopname kan inhouden dat u de hele dag met uw kind in het ziekenhuis moet verblijven, maar in de meeste gevallen kunt u met uw kind tussen 12.00 en 14.00 weer naar huis. Voordat u met uw kind naar huis gaat bespreekt de verpleegkundige met u de leefregels en pijnstilling. Deze leefregels staan ook beschreven in de brief die u dan mee naar huis krijgt.

Thuis

Sommige kinderen raken door de operatie of door de gebeurtenissen daaromheen geschokt en/of angstig. Ze gedragen zich ongewoon, erg aanhankelijk of juist afwijzend. Ze kunnen slecht en/of onrustig slapen. Het is niet vreemd als uw kind uit zijn gewone doen raakt. Laat merken dat u daarvoor begrip heeft.

Controle

Na het plaatsen van de trommelvliesbuisjes is er na 6 weken een telefonische controle met de polikliniekassistent. U krijgt deze afspraak via de mail. Mocht u niet kunnen op die datum of tijdstip dan maakt u zelf zo spoedig mogelijk een nieuwe afspraak. Bel hiervoor met de polikliniek KNO. Na een operatie aan de keel-/neusamandelen is geen standaardcontrole nodig. Bij behoefte aan een controle kunt u altijd een afspraak bij de KNO-arts maken.

Protocol voor ouder of verzorger

Bij kind onder narcose en/of uitslapen

Aan één van de ouders of verzorgers van een kind ouder dan één jaar, biedt ons ziekenhuis de gelegenheid aanwezig te zijn bij het onder narcose brengen van hun kind en bij het uitslapen na de

narcose.
Om aanwezig te zijn bij het onder narcose brengen, is het noodzakelijk dat u op de operatieafdeling komt. Om te zorgen dat alles zonder problemen voor u en zonder verstoringen op de operatiekamer zal verlopen, wordt u verzocht zich te houden aan de gedragsregels die zijn beschreven in het onderstaand protocol.

- U gaat met uw kind mee naar de ontvangsthal van de operatieafdeling, waar uw kind door één van onze medewerkers wordt ontvangen.
- Om uw kind wat af te leiden en gerust te stellen, kan hij/zij hier een cadeautje uitzoeken.
- U krijgt een overall of schort aan en gaat vervolgens mee met uw kind naar de operatieafdeling.
- Op de operatiekamer begint de anesthesieassistent met de voorbereidingen voor de narcose. Daarna begint de anesthesist met het onder narcose brengen. Deze zal u vragen zó te gaan staan dat hij/zij niet gehinderd wordt in de werkzaamheden.
- U kunt zo nodig rustig praten met uw kind totdat het slaapt.
- Mocht er om welke reden dan ook, het verzoek aan u worden gedaan weg te gaan tijdens de voorbereiding of bij het uitslapen, dan geeft u daaraan onmiddellijk gehoor. Zo spoedig mogelijk zal dan aan u worden uitgelegd wat de reden van dit verzoek is geweest.
- Uw aanwezigheid op de operatieafdeling is geheel voor eigen risico. Het
- ziekenhuis, de specialisten en/of de medewerkers zijn niet aansprakelijk voor de schade die hieruit voortvloeit (bijvoorbeeld door flauwvallen).

Disclaimer

Wij adviseren u bij uw bezoek aan de polikliniek en bij opname zo min mogelijk geld, sieraden, dure kleding en andere zaken van (emotionele) waarde mee te nemen naar het ziekenhuis. Het ziekenhuis aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade aan of verlies van dergelijke zaken.

Wat zijn amandelen

En wat is hun functie?

Amandelen zijn knobbels die achter in de keel en in de neus zitten. We onderscheiden de neusamandel (adenoïd), de keelamandelen (tonsillen) en de tongamandel. Onder normale omstandigheden vangen de amandelen binnendringende ziekteverwekkers zoveel mogelijk op en maken ze onschadelijk. Hierdoor wordt de weerstand vergroot. Soms echter zijn de amandelen niet in staat om ziektekiemen te vernietigen en raken ze hierdoor zelf ontstoken. Wanneer uw huisarts en de keel,- neus- en oorarts van mening zijn dat het beter is de amandelen bij uw kind te verwijderen, zal in overleg met u besloten worden tot een ingreep.

Eén van de volgende operaties vindt dan plaats:

- Adenotomie: verwijderen van de neusamandel
- Tonsillectomie: verwijderen van de keelamandelen
- Adenotonsillectomie: verwijderen van de neus- en keelamandelen.

Wat voor klachten kunnen de keelamandelen geven?

Wanneer de amandelen ontstoken zijn geraakt, treedt in het algemeen een forse zwelling van de betrokken amandel op. Wanneer dit de keelamandelen betreft, dan bestaan de klachten in het algemeen uit herhaalde perioden van keelpijn met slikklachten en temperatuurverhoging. De keelamandelen kunnen ook voortdurend in een meer of minder ontstoken toestand verkeren, in zo'n geval treden klachten van vermoeidheid, hangerigheid, verminderde eetlust en slechte adem meer op de voorgrond. Vaak is er dan sprake van een ontsteking van keel en neusamandel tegelijk. In de hals zijn dan vaak verdikte lymfeklieren te voelen. Zeer grote keelamandelen kunnen zelfs de ademhaling enigszins belemmeren, wat nachtelijke onrust met onregelmatig snurken tot gevolg kan hebben. De duur, ernst en frequentie van de klachten bepalen of het nodig is de amandel te verwijderen. Zeker indien het onvoldoende lukt de klachten met medicijnen blijvend te bestrijden.

Wat voor klachten kan de neusamandel geven?

Een ontstoken neusamandel kan leiden tot een voortdurende of telkens wederkerende verkoudheid met een vieze neus. Andere klachten kunnen zijn: slecht slapen, snurken, veel door de mond ademen of herhaalde ontstekingen. Bij de neusamandel is volledige verwijdering niet mogelijk, slechts het middelste, meeste verdikte, deel wordt verwijderd. Het is dus mogelijk dat de neusamandel vanuit de randen weer aangroeit.

Complicaties

Bij iedere operatie, ook bij het verwijderen van amandelen, is er sprake van enig risico. In dit geval wordt het risico voornamelijk gevormd door de mogelijkheid van nabloeding. Dit verklaart, waarom een normale bloedstolling bij deze ingreep zo belangrijk is. Er mogen dus van tevoren en ook de eerste dagen na de operatie geen medicijnen worden ingenomen, die de stolling nadelig kunnen beïnvloeden. Met name dus geen pijnstillers die acetylsalicylzuur bevatten. Bij kinderen kan, vooral als de neus- en keelamandelen erg groot waren, na de operatie een zogenaamd open neusspraak ontstaan. Soms is de stem wat hoger geworden. In nagenoeg alle gevallen is deze veranderde stem tijdelijk; in een enkel geval is gedurende korte tijd logopedische hulp nodig.

Thuis

Als u thuis bent, zal u kind zich als de keelamandelen zijn verwijderd nog wel ziek voelen, het eten en drinken doet zeer en bij het spreken lijkt het alsof uw kind een volle mond heeft. Dit is allemaal tijdelijk van aard. Meestal duurt het 7 tot 10 dagen voordat uw kind zich weer helemaal de oude voelt. Het is belangrijk dat uw kind de eerste dagen nog pijnstilling krijgt. U krijgt hier als u naar huis gaat een voorschrift mee.

Geef uw kind eerst alleen maar koud drinken. Af en toe een ijsje is goed, want daardoor trekken de bloedvaten in de keel sneller dicht. Al gauw kunt u het dieet uitbreiden met zachte voeding zoals yoghurt, vla, appelmoes. Dit mag uw kind bij honger ’s avonds al wel eten. De volgende middag kan uw kind eventueel al weer een boterham zonder korst proberen. Houd het de tweede dag nog bij koud en lauw voedsel. Als uw kind de eerste dagen niet zo goed eet is dit niet erg, het drinken is echter wel belangrijk. Tot zeven dagen na de ingreep moet uw kind het rustig aan doen. Daarna mag het weer naar school en de normale gang van zaken hervatten. Zwemmen mag pas twee weken na de ingreep.

Als alleen de neusamandel verwijderd is zal uw kind zich vrij snel de oude voelen. Het kan zijn dat uw kind nog pijnstilling nodig heeft, hier krijgt u als u naar huis gaat nog een voorschrift van mee. Uw kind mag alles weer eten en drinken. Uw kind mag als alles goed gaat, ’s middags wel weer buiten spelen en eventueel de volgende dag wel weer naar school.

Wanneer neemt u contact op?

Komt er enkele uren na de operatie of een van de volgende dagen vers (helder rood) bloed uit de neus of de mond van uw kind? Neem dan contact op met de kinderafdeling.

Het oor en hoe het werkt

Bij het oor onderscheidt men drie delen: uitwendig oor, middenoor en binnenoor. Het uitwendig oor bestaat uit de oorschelp en de uitwendige gehoorgang, die eindigt bij het trommelvlies.

Het middenoor is een kleine met lucht gevulde holte, waarin zich de drie kleine gehoorbeentjes bevinden, respectievelijk de hamer, het aambeeld en de stijgbeugel. De hamer zit vast aan het trommelvlies, de stijgbeugel staat in verbinding met het slakkenhuis, het aambeeld zit tussen deze twee beentjes in. De geluidsgolven die via de gehoorgang het trommelvlies doen trillen, worden via de beentjes overgebracht naar het binnenoor. Het binnenoor bestaat onder andere uit het zogenoemde slakkenhuis. Hierin zitten de gevoelige zenuwuiteinden, die via de gehoorzenuw in verbinding staan met de hersenen, waar de geluidssensatie ontstaat. Het middenoor is door middel van de buis van Eustachius verbonden met de achterzijde van de neusholte. Tijdens het slikken gaat de buis van Eustachius even open en laat wat lucht door, zodat de luchtdruk in het middenoor gelijk kan blijven met de luchtdruk buiten.

Ten gevolge van ontstekingen in de neus, of door een te grote neusamandel, kan het mechanisme van open en dicht gestoord raken. Er ontstaat dan een onderdruk in het middenoor. Het middenoor is bekleed met een dun laagje slijmvlies. Door een onderdruk gaat dit nu te veel slijm produceren. De holte wordt dan langzaam gevuld met vloeistof, na enige tijd met een dikke slijmerige substantie. Dit dikke slijm remt nu de trilling van het trommelvlies, zodat de geluidsoverdracht niet meer optimaal is.

Wat zijn de klachten?

In het begin zijn er weinig klachten, soms een verminderd concentratievermogen; andere mensen hebben het idee dat hun kind niet goed wil luisteren. Het kind hoort echter alles slecht. Tijdens verkoudheid is het gehoor vaak wat slechter, er bestaat een wisselend gehoorverlies. Als het gehoorverlies wat langer duurt, kunnen er problemen op school ontstaan. De ouders of de schoolarts zijn vaak de eersten die de gehoorstoornis opmerken.

Behandeling

Eerst kan met medicijnen geprobeerd worden het middenoor weer lucht houdend te maken. Indien het gehoor echter langdurig slecht is, bestaat de kans op een spraak- of taalachterstand en slechte schoolprestaties. Ook thuis kunnen problemen ontstaan. Bij deze klachten bieden trommelvliesbuisjes een oplossing.

Operatie

Onder narcose wordt een klein gaatje in het trommelvlies gemaakt, waarin een klein buisje van kunststof wordt geplaatst. Het slijm wordt dan tevens uit het middenoor gezogen. Doordat er weer een

normale luchtdruk ontstaat in het middenoor (de lucht kan immers door het buisje in en uit), kunnen het slijmvlies en de buis van Eustachius weer functioneren. Na enkele maanden, soms pas na een jaar, groeit het buisje spontaan uit het trommelvlies. Het gaatje in het trommelvlies sluit zich dan vanzelf. Indien hierna wederom klachten optreden kan het nodig zijn de behandeling te herhalen.

Advies

Het is raadzaam twee weken na het plaatsen van de buisjes geen water in het oor te laten komen. Zwemmen is daarna toegestaan. Zo nodig kunt u een afsluitend oordopje op maat laten maken, dit is echter lang niet altijd nodig. Als uw kind de tweede dag na de operatie nog last heeft van een loopoor kunt u contact opnemen met de polikliniek.